

Analyse: experts crisisteam blikken terug op coronamaatregelen (week 15 t/m 20)

Welke genomen maatregelen zijn volgens multidisciplinaire experts het belangrijkste bij een corona-uitbraak in het verpleeghuis? Wekelijks analyseren onderzoekers van de academische ouderenwerkplaatsen UNC-ZH en UNO-UMCG in opdracht van het ministerie van VWS de notulen van crisisteam van verpleeghuizen. Hieruit blijkt de verscheidenheid aan maatregelen die genomen wordt groot is. Bovendien blijkt dat crisisteam met vragen blijven zitten. Er is behoefte aan meer concrete adviezen. Daarom zijn de maatregelen door multidisciplinaire expertpanels geprioriteerd. Zo ontstaat een selectie maatregelen die bij een (nieuwe) corona-uitbraak binnen het verpleeghuis direct aan te bevelen zijn.

De eerste analyse is gemaakt op basis van de genomen maatregelen van crisisteam in week 15 t/m week 20 op de gebieden: welzijn van cliënten en naasten, personeelsbeleid, isolatie en hygiëne. Er werd uit de vergaderstukken door elk van de panelleden een maatregel gekozen, die zij het belangrijkste vinden om als organisatie te nemen bij een Covid-19 uitbraak. Het panel besprak deze in een online panelgesprek en bekeek daarbij ook vóór wie en dóór wie deze maatregelen zijn besloten. Achteraf werden door de panelleden de geselecteerde maatregelen geprioriteerd, op basis van belangrijkheid en urgentie. De paneldeelnemers komen uit verschillende organisaties.

- Download de [Factsheet Corona-onderzoek Verpleeghuizen – Terugblik in expertpanels](#) (pdf)

Coronamaatregelen op het gebied van welzijn cliënten en naasten

Het panel dat de maatregelen op het gebied van welzijn van cliënten en naasten besprak bestond uit een verpleegkundige, een bestuurder / manager, een psycholoog en een lid van de cliëntenraad.

Maatregel A. Uitzonderingen op het algehele bezoekverbod voor terminale bewoners en eventuele andere schrijnende gevallen.

Deze maatregel vonden alle panelleden zeer belangrijk en zeer urgent bij een Covid-uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Indien mogelijk is nuancering of maatwerk per bewoner wenselijk. Bijvoorbeeld één bezoeker per dag per bewoner, eventueel met persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM), met gedesinfecteerde handen om elkaar voorzichtig aan te kunnen raken, of vaste knuffelgordijnen (hoewel daar organisatorisch e.e.a. bij komt kijken).
- Nuancering: Het is niet aan te bevelen een bewoner onmogelijke keuzes te laten maken, zoals welke van zijn/haar kinderen wel/niet op bezoek mogen komen.

Maatregel B. Cohortering van afdelingen om huiskameractiviteiten mogelijk te houden.

Deze maatregel vonden alle panelleden (zeer) belangrijk en drie van de vier panelleden vonden deze maatregel (zeer) urgent bij een Covid-uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Iedere afdeling binnen een locatie als cohort afsluiten (dus ook voor bezoek). Binnen ieder cohort huiskameractiviteiten, zoals de krant lezen, TV kijken, balspellen, (blijven) organiseren.
- Nuancering: Activiteiten die in vaste interessegroepen binnen een locatie worden georganiseerd zijn nu kleinschaliger en worden door bewoners mogelijk anders ervaren.

Coronamaatregelen op het gebied van personeelsbeleid

Het panel dat de maatregelen op het gebied van personeelsbeleid besprak bestond uit een verpleegkundige, een bestuurder / manager, een psycholoog, een HR-medewerker en een bedrijfsarts.

Maatregel A. Vast team zorgmedewerkers op een afdeling.

Deze maatregel vonden de panelleden zeer belangrijk en (zeer) urgent bij een Covid-uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Vast team van zorgmedewerkers op een afdeling met COVID-19 besmettingen. Deze medewerkers mogen buiten deze afdeling geen zorg verlenen.
- Nuancering 1: Met deze maatregel moeten behandelaren ook zo min mogelijk op (verschillende) afdelingen komen, behalve bij echte hulpvraag.
- Nuancering 2: Impact van de maatregel is groot voor de zorgmedewerkers, wanneer zij bijvoorbeeld geen inspraak hebben op de indelingen van teams.

Maatregel B. Ondersteuning van afdelingsmedewerkers door psychologen werkzaam bij de organisatie.

Deze maatregel vonden de panelleden zeer belangrijk en (zeer) urgent bij een Covid-uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Ondersteuning van afdelingsmedewerkers door de vaste arts (specialist ouderengeneeskunde) en psycholoog op twee vaste contactmomenten per week. Supportteam voor zorgmedewerkers (geestelijk verzorgende, psychologen etc).
- Nuancering 1: Ook andere medewerkers van verpleeghuisorganisaties hebben mogelijk behoefte aan mentale ondersteuning (bijv. de psychologen zelf).
- Nuancering 2: Tijdens een Covid-uitbraak worden vaak ook maatregelen genomen die ertoe leiden dat de behandelaren (psychologen, artsen) die afdelingsmedewerkers ondersteunen juist minder vaak op afdelingen aanwezig zijn. Echter, juist fysieke aanwezigheid wordt juist als ondersteunend ervaren. Indien niet anders mogelijk kan de ondersteuning online georganiseerd worden.

Coronamaatregelen op het gebied van isolatie en hygiëne

Het panel dat de maatregelen op het gebied van isolatie en hygiëne besprak, bestond uit een bestuurder / manager, een manager infectiepreventie, een lid van de lokale cliëntenraad en een specialist ouderengeneeskunde.

Maatregel A. Testen en overplaatsen naar corona-cohort bij iedere verdenking

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk en (zeer) urgent bij een COVID-19 uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Iedere cliënt die verdacht wordt van COVID-19 direct laten testen en overplaatsen

naar een corona-cohort. Een team van ervaren medewerkers op dit cohort inzetten en ieder ander de toegang ontzeggen.

- Nuancering 1: Sommige organisaties pasten deze maatregel toe, toen de praktijk landelijk nog was alleen te testen bij eerste twee besmettingen op een afdeling. Dat leverde meer zekerheid op, maar het afwijken van de landelijke praktijk leidde ook tot discussies binnen organisaties.
- Nuancering 2: Cliënten die verdacht worden van besmetting worden uit hun vertrouwde omgeving gehaald. Personeel kan daar moeite mee hebben. Probeer de impact op de cliënt te beperken, bijvoorbeeld door wat persoonlijke spullen mee te laten nemen, beeldbellen met naasten te stimuleren en een geestelijk verzorger in te zetten.
- Nuancering 3: Om deze maatregel te kunnen voeren, moet het mogelijk zijn een afdeling als corona-cohort in te richten. Hier kunnen dan geen andere cliënten worden opgenomen. Dit heeft impact op leegstand.

Maatregel B. Ongecontroleerd cohort

Deze maatregel vonden de panelleden (zeer) belangrijk en zeer urgent bij een COVID-19 uitbraak.

- (Mogelijke) invulling: Afdeling met één of meerdere cliënten met corona wordt in zijn geheel als besmet beschouwd en afgesloten. Binnen het cohort kunnen cliënten vrij bewegen. Een vast team medewerkers wordt toegelaten, gebruik makend van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM). Familie en niet noodzakelijke behandelaren worden niet toegelaten en er worden geen (nieuwe) cliënten opgenomen.
- Nuancering 1: Cliënten met corona vormen een besmettingsrisico voor andere cliënten binnen het cohort. Echter, wanneer cliënten zich vrij bewegen is het waarschijnlijk dat bij de ontdekking van een eerste besmetting andere cliënten (al) besmet zijn.
- Nuancering 2: Omdat geen (nieuwe) cliënten worden opgenomen, kunnen kamers leeg komen te staan. Echter, dit geeft zorgteams ook rust na een heftige periode.
- Nuancering 3: Het cohort wordt pas opgeheven als alle cliënten een periode (doorgaans 14 dagen) klachtenvrij zijn. Tussentijds kunnen steeds nieuwe besmettingen plaatvinden. Cliënten kunnen dan langer dan bij overplaatsing/druppelisolatie geen bezoek ontvangen, en personeel werkt langer met PBM en in een COVID-19 omgeving.

Factsheet

De bovenstaande resultaten zijn weergegeven in een factsheet met daarbij ook de argumentatie van de panelleden.

- Download de [Factsheet Corona-onderzoek Verpleeghuizen – Terugblik in expertpanels](#) (pdf)

Bron: Academische werkplaatsen UNC-ZH en UNO-UMCG

Meer weten

- Bekijk ook de [tweede factsheet met de analyse van de coronamaatregelen over de periode week 21 t/m 24](#)
- Een ander onderdeel van het onderzoek is een analyse van de notulen van de vergaderingen van de crisisteams. Deze bieden inzicht in de aanpak van de coronacrisis in de verpleeghuissector. De onderzoekers presenteren nu een factsheet met een samenvatting van de analyses van week 13 t/m week 23. Lees: [Analyse vergaderstukken crisisteams verpleeghuizen brengt verloop coronacrisis in beeld](#)
- Deze factsheet is onderdeel van de [CoronaWegwijzer](#): een handreiking waarmee een verpleeghuis kan nagaan of de organisatie ingericht is volgens de coronarichtlijnen en -kennis. Lees meer over het samenstellen van een crisisteam en het opstellen van een crisisdraaiboek in punt 1 van de [CoronaWegwijzer](#)

tags:

[Corona](#) (202)

thema's:

[Leiderschap, governance en management](#) (87), [Leren en verbeteren van kwaliteit](#) (401), [Veiligheid](#) (261)